

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold., za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr.

Vredništvo in opravištvstvo je v hiši „Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov“, Poljske ulice št. 10.

VABILO.

„Cecilijino društvo“ v Ljubljani

bode imelo po § 14. svojih pravil

v četrtek dné 17. oktobra 1889. 1.

VIII. občni zbor

z naslednjimi točkami:

1. Ob osmih zjutraj v cerkvi čč. oo. frančiškanov: Slovesna sv. maša „de Requiem“ in „*Absolutio ad tumulum*“ za ranjcega prvega društvenega pokrovitelja, prevzv. gospoda knezoškofa, dr. Janeza Krizostoma Pogacarja ter za vse ranjke člane „Cecil. društva“. — *Requiem* in *Absolutio* — gregorijanski koral.

2. Ob desetih dopoldne v stolnici: Slovesna sv. maša *de festo s. Hedwigis*, *Vid.* — *Ordinarium missae „Brevis“* zložil G. P. da Palestrina; *Introitus „Cognovi Domine“* koral; *Graduale „Diffusa est gratia“* zl. A. Foerster za moški zbor; *Offertorium „Diffusa est gratia“* zl. Fr. Witt za mešani zbor; *Communio „Dilexisti justitiam“*, koral.

3. Ob enajstih: Zborovanje, katero bode obsegalo: a) nagovor predsednikov, b) poročilo tajnikovo, c) poročilo blagajnikovo, d) poročilo glasbenega vodje, e) volitev predstojništva po § 9. društvenih pravil a) predsednika, β) tajnika, ki je ob enem podpredsednik, γ) blagajnika, δ) glasbenega vodje in ε) drugih (4) odbornikov, f) slučajne nasvete.

4. Ob štirih popoldne v mestni župnijski cerkvi sv. Jakoba: 1) *O salutaris hostia* zl. G. P. da Palestrina, 2) Litanije M. B., 3) *Tantum ergo* in *Genitori* zl. Francesco Ant. Calegari. 4) *Ave Maria* zl. J. B. Tresch (6 glasno), 5) *Jubilate Deo* zl. J. C. Aiblinger (5 glasno).

K zborovanju vljudno vabi vse društvenike, k cerkvenim slavnostim pa sploh prijatelje cerkvene glasbe

odbor „Cecilijinega društva“.

V Ljubljani, dné 27. septembra 1889.

Koliko nas vežejo cerkveno-glasbeni zakoni? *)

Cerkveno-glasbeni zakoni se nahajajo ali v mašni knjigi, ali v *Caeremoniale episcoporum*, ali so dani po določbah papežev, cerkvenih zborov in zbora za sv. obrede (S. R. C.). Da rubrike mašne knjige strogo vežejo, nikdo ne more tajiti; treba le pogledati od Urbana VIII. † 1644. potrjeno določbo, stoječo na čelu vsakemu misalu, „da se morajo propisi rimskega misala v vsaki točki spolnovati, ter da njemu nasproti nobena pretveza ali navada, ki je zgolj zloraba, nič ne velja“.

Enako strogo veže *Caeremoniale episcoporum*. V izdaji od l. 1886., ki jo je S. R. C. sama „typično“ proglasila, beremo v *monitum editoris* Nr. 1 nastopno: „Caeremoniale je namreč liturgična knjiga posebnega pomena (liber per excellentiam liturgicus) in v njem propisane rubrike vežejo povsod“.

Berimo poleg tega še Klemenca VIII. pismo spredaj tiskano („Caeremoniale po svoji polni apostolski moči potrjujemo ter ukažemo in določimo, da je v vsi cerkvi vsakdo, ki ga zadeva in ga bode zadevalo, vsigdar spolnuje“), pismo Inocencija X., Benedikta XIII. in Benedikta XIV. Res da hrani ukaze, kateri veljajo le škofom ali pa takim mašnikom, kateri smejo pontifikalije rabiti in po škofovskem obredu sv. mašo opravljajo. Toda *Caeremoniale episcoporum* obravnava tudi ona opravila, kakoršna imajo drugi navadni mašniki, bodisi v navzočnosti ali odsotnosti škofovi; ponavlja se pa tudi v njem stavek, da „v odsotnosti škofovi mašnik pri sv. maši vse tako opravlja, kakor je zgoraj določeno razun tega, kar pripada edinemu škofu“, n. pr. I. 10, I. 16, II. 22, II. 35, i. t. d. Rimski zbor za Benedikta XIII. 1725 razlaga pri točki 15.: „Škofom strogo zapovemo, da vse, kar se je v sekularnih ali regularnih cerkvah . . propisom *Caeremoniala episcoporum* nasprotnega vrinilo, odstranijo“. Zato navaja S. R. C. določbe *Caeremoniala episcoporum* kar naravnost tudi za one cerkve, ki niso katedralne ali kolegiatne ter pravi, da vežejo gledé takih opravil, ki so enaka z onimi v škofijskih cerkvah. Enako se sklicuje sv. Alfonz Lig. pri razvozljanji neke dvomljive rubrike gledé maše navadnega mašnika na določbo *Caeremoniala episc.* Prav zato pravi J. Solans v razpravi „*De vi obligandi libri Caeremoniale episcoporum* (Regensburg, Pustet): 1. „da Caeremoniale veže (est obligatorium) in 2. da ne veže le katedralnih in kolegiatnih cerkvá, marveč vse katoliške cerkve. Profesor Schwarz pa piše,**) da je sploh znano, da *Caeremoniale episcoporum* kot dopolnilo mašne knjige in breviarija vse cerkve veže“.

Zakonite moči določb papežev in cerkv. zborov ne bode nikdo zanikaval; določbe zbora za sv. obrede pak imajo isto moč. Torej niso,

*) Gl. „Die Kirchenmusik nach dem Willen der Kirche“ von Paul Krutschek, Regensburg, Fr. Pustet, 1889.

**) Linzer Quartalschrift 1887 II. p. 481.

kakor Janzenisti Febronianci in njih slepi ponavljajči trdijo, zgolj teoretične in brez vsake zakonite veljave, marveč imajo popolnem enako zakonito oblast, kakor če bi je bil papež sam neposrednje izdal, in to celo v tem slučaju, ako bi se papežu iz kakega vzroka prej ne bile predložile v posebno potrjenje; tako je Pij IX. dné 17. jul. 1846 naravnost odločil. Poleg tega vsled odloka z dné 8. aprila 1854 zadostuje popolnem zakonitosti teh določb, če je prefekt in tajnik zbora S. R. C. podpišeta in s pečatom potrđita. Po navedenem odloku tudi ni še le potrebno, da se ti dekreti v Rimu ali po domačem škofu posebej razglasé. To naj si dobro zapomnijo oni, kateri napačno mislijo, da se jim nikakor ni treba brigati za kak dekret S. R. C. — češ, ker ga še nij domači škof razglasil.

Zaradi sovršnosti, in da nam nihče ne bode očital, da se na drugo, deloma nasprotno misel ne oziramo, opomnimo kolikor mogoče ob kratkem, še to-le: Če papeži ali cerkv. zbori ali S. R. C. kak odlok izdajo, ki se sam na sebi ali vsled vprašanja na gotove osebe ali kraje ozira, tadaj velja, kakor naravno, določba le za one. Tako n. pr. je glavni namestnik rimski, kardinal Patrizi, dné 18. nov. 1856 „na izrečno povelje Nj. Svetosti“ izdal natančna vodila zaradi napak, ki so se bile v cerkv. glasbo vrinile. Dasi tudi je bil ta dekret le rimskim cerkvam poslan, vendar iz njega razvidimo, kaj da papež hoče in česa noče, in brez dvojbe se imamo kot udje katoliške cerkve tudi po tem ravnati. Nahaja pa se v dekretu med drugimi tudi ta-le stavek: „Pevskim vodjem prepovemo, takt s palčico ali s sličnim orodjem bítí; marveč naj se poslužujejo za to zvitega notinega lista“. Čemu ta prepoved? V Italiji nahaja se prečudna navada, da pevovodja pri začetku vsacega takta na pult vdari. Ako k temu rabi leseno palčico, mora vedno glasno nabijanje neznosno postati. S zvitim notinim listom bítí, vernih toliko ne moti v molitvi, in zato tudi ta ukaz. Take razvade glasnega nabijanja pri nas ni; vzrok prepovedi odpade, torej se smemo po naših cerkvah tudi dalje palčice posluževati.

Kadar izide kak dekret za vesoljno cerkev, kar se iz tega razvidi, da nosi napis „*Urbi et orbi*“, „za rimsko mesto in zemlje krog“, ali če se v njem nahajajo besede „*hoc volumus ab omnibus observari*“, „zahtevamo, da to vsi spolnujejo“, ali če je na éveterih glavnih rimskih cerkvah nabit, ali vsim škofom poslan i. t. d. — potem se vsi strinjajo, da ima taka določba splošno veljavo. Kaj pa, morda porečeš, ako škof o kaki reči, ki se po svoji naravi vse Cerkve tiče, kongregaciji za sv. obrede vprašanje zastavi in od nje odgovor dobi; veže mari le-ta odgovor, kadar se izvé, vso Cerkev? — O tem so si misli nasprotne; res da bolj v teoriji, kakor v praksi. Veliko število učenjakov zlasti rubricistov, kakor n. pr. sv. Alfonz Lig., Gardinelli, Maier, Falise in mnogi drugi brezpogojno pravijo: da.*) (Dalje prih.)

*) Sv. Alfonz piše o tem: „Hujusmodi declarationes, quae jam in ecclesia universalí divulgatae et factó sic promulgatae fuerint usu plurium, vel relatione auctorum communiter ipsas referentium, hae satis omnes fideles obstringunt“.

Dvanajsti občni zbor nemškega cecilijinega društva v Brixenu od 10. — 12. septembra t. l.*)

Srečna je bila misel, imeti letos v tirolskem mestecu Brixenu občni zbor nemškega cecilijanskega društva. Brixen sicer ni lep, ne velik, ne znamenit zaradi zgodovinskih spomenikov, a odlikuje se s tem, da je od desetega stoletja sèm [sedež brixenskih knezoškofov, da ima svetlo in prostorno stolnico in v njej vrlo izvežbani pevski zbor pod spretnim vodstvom prečast. gosp. Mittererja; da ima krasno malo semenišče z gimnazijo, bogoslovnico, škofov dvor, polno cerkvâ in samostanov, da v njem prebivajo pobožni in ljubeznjivi — Tirolci!

Približa se 5. ura 10. septembra. Veličastno zazvoné zvonovi stolne cerkve ter se slovesno razlegajo čez solnčno brixensko dolino, vabeč trumo vdeležnikov k blagoslovu. Kamorkoli se ozreš, povsod vse praznično, veselo, ukaželjno. Celó jasno nebo se raduje, ker je razobesilo svojo modro-višnjevo zastavo Cecilijancem v veselje. S svetimi čuti in željami stopimo v posvečene prostore umetno okrašene stolnice. Pri obilni dnevni luči, ki pada skozi visoka okna in katera prostrano cerkev kakor kak salon razsvetlja, spoznal sem, da so bile ne samo klopi polne, ampak tudi stranski prostori. Poslušalci so se spodobno in pobožno obnašali, (ne tako, kakor pred dvema letoma v Kostancu), dobro vedoč, da je cerkev hiša molitve, in da morajo sv. Cecilije učenci kot tolmači svetih skrivnosti, kot sodelovalci pri slovesnem bogoslužji, z dobrim vzgledom drugim svetiti. Pevci na koru (kakih šestdeset) so bili oblečeni v bele srajce (rokete), kar sem že na Italijanskem videl in mi je prav všeč.

Pri blagoslovu, s katerim je občni zbor pričel in pri katerem je zbor blagoslov iz neba za svoje težnje in napore prosil, je pel mešani zbor stolne cerkve pod spretno roko prečast gosp. Ign. Mitterer-ja petglasne litanije nizosemskega mojstra Rinalda de Mel (Musica div. ann. II. fasc. Lit.). Te litanije so zložene „antifonno“; za vsako invokacijo sledi odgovor: „Prosi za nas!“ kakor že tekst zahteva. Da pa skladba ne postane enolična in dolgočasna, so koralnim napevom vpleteni različni večglasni koščeki. Ko sem si prej te litanije na partituri ogledoval, zdele so se mi prav navadne, in zeló radoveden sem bil, kako bodo Mittererjevi pevci to „suho robo“ prodajali. Ali črka je mrtva, duh je, ki oživlja.

Ko so začeli peti pevci z ono natančnostjo, razločnostjo, izrazom, v patetičnem primernem tempu, z onim elastičnim taktom in z onim pobožnim akcentom, ki je Mittererjevemu koru lasten, tedaj so mrtve note oživele, kot struna čisti glasovi so se razvijali in zlivali v harmonično celoto. Kot hladen dežek je kapljal ton za tonom v pripravljena srca in jim svete čute vzbujal. Tako petje je res cerkveno, lepo, ginljivo, ob enem umetno in priprosto. Tako moli in prosi sv. cerkev pri litanijah, tako pozdravlja in proslavlja „Kraljico nebes in zemlje“.

*) Po „Slovencu“. — Srečna je bila misel preč g. dopisnika, da je svoje natančno poročilo dal natisniti v „Slovencu“, ki zahaja v širje kroge, kakor naš list. Vredništvo C. Gl-a pa si dovoljuje ta spis ponatisniti, ker je g. poročevalec tudi naše gore list, v svoji sodbi gotovo pravičen in ker vredniku C. Gl-a, da si tudi pravilno k zboru oglašemu, ni bilo mogoče se ga udeležiti.

Tudi „Tantum ergo“ in „Genitori“, ki se je pri blagoslovu pel, je bila stara skladba, delo španjskega duhovnika Tom. Ludovika da Vittoria sovrstnika Palestrine, kapelnika v Rimu, umršega leta 1608. „Tantum ergo“ 4 vocum (Musica div. ann. I. tom. 3, pag. 393), pel se je glasneje in hitreje kot litanije, slovesno, kakor sploh ta cerkvena himna zahteva. To je bil „laus et jubilatio“, to je, hvalni in slavni spev, sv. R. T. na čast, ne pa, kakor se po italijanskih cerkvah večinoma sliši, sentimentalni „solo“; na zadnje še kak banditov kor, ki se s solistom prička za umišljene lavorike. „Tantum ergo“ je himna, kako se bo tedaj dala izraziti z enim glasom („solom“)?

Omenim naj še, da je duhovnik-celebrant imel dva azistenta z dragocenima pluvijaloma ogrnjena in da se je dal blagoslov (najbrž po brixenskem ritualu) dvakrat, in sicer pred litanijami in na koncu, kar se je nam na rimski ritual navajenim čudno zdelo.

Celebrantovo petje je bilo pravilno, namreč „in tono feriali cum clausula minore“ pri posameznih oracijah, pri zaporednih oracijah pa se je samo pri zadnji napravila kadenca v „malo terco“. To omenim zato, ker se na Goriškem in Tržaškem in morda tudi drugod pri litanijah in pri blagoslovu poje kar vprek „in tono solemni“.

Zadovoljni in oduševljeni zapustimo hram božji. Prva točka je bila dobro izpadla. Mittererjev kor, dasi malo časa sestavljen, skazal se je kot dobro izvežban, vodji pokoren, blagoglasen; z mirnim pa veselim srcem pričakujemo nadaljne produkcije.

Po blagoslovu se podamo v deset minut oddaljeno deško semenišče „Vincentinum“ največje in najkрасnejše poslopje škofijskega Brixena. Pritlična dvorana, ki služi semeniščanom kot gledališče, je bila zborovanju odločena in v ta namen okusno ozaljšana. Zadaj pa na odru je stala sredi cvetja in zelenja — podoba sv. Cecilije. Dvorana je sicer velika, ali vseh vdeležnikov ni mogla obseči. Kakor mi je preč. g. Walchegger, knezoškofov tajnik, pravil, oglasilo se je bilo pri njem 500 vdeleževalcev, a prišlo je oni večer še 130 naznanjenih gostov. K tem pa ne prištevam meščanov brixenskih, ki so se tudi vdeleževali produkcij. Po narodnosti je bilo sevéda največ družtenikov Nemcev z južnega Nemskega in z Avstrijskega. Tudi druge narodnosti in dežele, ki ne spadajo k nemškemu cecilijanskemu društvu, poslale so svoje zastopnike, n. pr. slovenski Štajer, Primorsko, Češko, Ogersko, Tridentsko, Italija, Švica, Alzacija, Belgija itd.; celó iz Amerike sta bila dva patra misionarja. Slovencev je bilo naznanjenih pet, ali prišli so samo štirje, namreč prečast. gg.: Ludv. Hudovernik, mestni kapelan v Celji; vikarja Iv. Kurinčič in Angel Čargo; dr. France Sedej, profesor z Goriškega. — Posebno veliko število gostov (okoli petdeset) je poslala sosednja škofija tridentska in pa severna Italija, tako da je občni zbor dobil nenavadno lice, — rekel bi, — nemško-italijansko barvo, kakoršne še nikdar prej. Občni zbor je bil tedaj mejnaroden, — ali bolje rečeno, — katolišk.

Okoli 6 ure zvečer prične se „pozdravilni večer“. Mittererjev moški zbor stopi na oder pred podobo sv. Cecilije ter naš s prav srčno, dostojno in primerno skladbo „Sv. Cecilije molitev“ pozdravi. Pesnik (neki J. Auer)

in skladatelj (Ign. Mitterer) sta, kakor pravi prof. Walter, pri tem umetnem delu tekmovala za prednost. Gromoviti rokoplesk poslušalcev je to jasno in glasno potrdil. Pozneje smo dobili vsi gostje to lepo skladbo v dar in v spomin; natisnjena je v muzikalnem listu „Chorgesang“ št. 23, IV. tečaj.

Po odpeti pesmi stopi dirigent Mitterer na oder in navzoče s presrčnim in z burno pohvalo vsprejetem nagovoru pozdravi. „Jaz sicer ne bom imel dolzega govora“, pravi, „saj nisem imel časa pripraviti se (smeh), ali pozdrav Vam izročujem, pozdrav iz globočine polnega srca v imenu brixenskega cecilijinega društva. Počeščene se štejemo z navzočnostjo toliko gostov, prišlih od obal Schelde pa dje doli do Tibera, od Švice tje do Tise. Kar pa posebno vrednost in blesk daje temu zboru, je to, da je Italija toliko število odličnih muzikov sèm poslala. Kjer sta nekdam sv. Ambrož, sv. Gregor svoje večno lepe melodije izumila, kjer je tekla zibelj cerkvene glasbe, kjer so Guidon Areški, Palestrina, Vittoria, Gabrieli svoje globoke čutene molitve zlagala — od ondot nam prihajate danes v goste. Pozdravljam Vas s posebno presrčnostjo in ljubeznijo ter želim, da bi naše produkcije starih mojstrov na vse, posebno pa na Italijane toliko vplivale, da stari klasiki zopet v čast pridejo. Živeli gostje, posebno italijanski!“

Burni „hoch“ in „evivia“ so na to zaorili po dvorani. (Dalje prih.)

D o p i s i.

Iz Vipavskega. — Res, veselje mora navdajati človeka, ki opazuje že nekaj let, kako čvrsto napreduje cerkveno petje na Vipavskem. Toda da me ne bo kdo napačno umel, moram se nekoliko natančneje izraziti. Vipavsko je namreč precej veliko, in žalibog, da ne velja goranji stavek o celi vipavski dolini, ampak le o vipavski dekaniji. In — ako hočemo biti odkritosrčni — je še s tem nekoliko preveč rečeno, kajti tudi v nekaterih krajih vipavske dekanije je opazovati v cerkveni glasbi zelo majhen ali pa noben napredek. — Tu pa tam se morajo še vedno slišati umotvori nekateri laških ali podobnih jim „mojstrov“! So Vam pa ti mojstri res vsega priporočila vredni. Le oglejte si nekatera njihova dela, n. pr. kak genijalen *Tantum ergo*! (Na tega namreč imajo ti mojstri poseben „passion“.) Iz ubogih 16 besedi — več jih *Tantum ergo* itak nima — sestavijo Vam v kratkem celo opero, v kateri ne pogrešate niti solo niti dueta, in — če treba — tudi terceta ne. Pri tem se besede tolikokrat ponavljajo, da človeka kar ušesa bolé. Zanimivo pa je, da kljub tej laški gostobesednosti nisem še pri nobenem teh mojstrov zapazil, da bi bil koncem *Genitori-a* pristavil še *Amen*. Ne, to bi bilo odveč! Pač pa se jim zdi mnogo bolj umestno, ako prejšno vrstico pet- ali šestkrat ponovijo. — Taki tedaj so Vam ti mojstri, katerih slavne skladbe se tu pa tam popevajo. Seveda, kdor hoče kaj posebnega slišati, mora priti o velikih praznikih, ker kaj takega ni za vsakdanjo rabo! —

Toda kam sem zabradel! Hotel sem le reči, da tudi pri nas na Vipavskem ni še povsod tako, kakor bi moralo biti. Vendar nádo, opravičeno nádo gojimo, da se bode tudi tukaj v kratkem obrnilo na bolje. — Na kaj pa se opira naša nada? V prvi vrsti na vrli naš vipavski trg, v katerem se že nekaj let goji strogo cerkveno petje. Hvala za to gre tamošnjemu preč. g. dekanu E., kateri po svojej moči vedno podpira cerkveno petje, in pa neutrudljivemu g. organistu P. Lepo vbrano vipavsko petje gotovo dobro vpliva tudi na okolico. — A da se bode cerkveno petje na Vipavskem zdatno zboljšalo, smemo se še toliko bolj nadajati, od kar smo dobili v svojo sredo dobro znanega preč.

g. šturskega A. Ta gospod je tudi sprožil izvrstno misel, da bi se vsako leto na Veliki in Mali Šmaren priredilo v Logu pri slovesni službi božji petje v strogo cerkvenem duhu. S tem naj bi se vzbudilo na Vipavskem večje zanimanje za pravo cerkveno petje in tako polagoma izpodrinilo necerkveno petje. Je Vam pa božja pot v Logu pri Vipavi kot nalašč za to, kajti nikjer na Vipavskem se ne snide toliko ljudstva in iz tako različnih krajev, kakor ravno v Logu omenjena dva praznika. Zato pa smemo pričakovati, da bodo imele take produkcije obilo vspeha.

Ker menda o letošnjih dveh produkcijah niste prejeli še nobenega dopisa, hočem Vam jaz na kratko o njih poročati.

Za letos združili so se v močan moški zbor vipavski in šturski pevci; bilo jih je vseh okoli 30. Petje vodil je z lastno mu spretnostjo č. g. šturski, orglal pa je vipavski g. organist po vsem dobro. Le škoda, da niso orgle nekoliko boljše! — Da so peli Veliki in Mali Šmaren vse strogo po cerkvenih pravilih, mi pač ni treba posebno poudarjati. Peli pa so Veliki Šmaren: Introitus in Communio koralno; mašo Pogačnikovo „in honor. ss. Cordis Jesu“ (brez orgel); Graduale „Propter veritatem“ po Rampis-u; Offertorium „Assumpta est“, vgl. Aug. Wiltberger; Tantum ergo in Genitori Witt-ov. — Mali Šmaren pa so peli: Asperges, Introitus in Communio koralno; Kyrie in Gloria iz Schweitzerjeve maše op. 32., Credo, Sanctus, Benedictus in Agnus pa iz istega skladatelja op. 11. (brez orgel); Graduale „Benedicta et venerabilis“, vgl. Rampis; Offertorium „Beata es Virgo“, vgl. Aug. Wiltberger; Tantum ergo in Genitori Aiblinger-jev. Odgovarjali so enoglasno z orglami; „Deo gratias“ pa brez orgel. Vendar poslednjega niso peli „de Beata“, kakor bi bilo pravilno, ampak tako, kakor se poje „in festis solemnibus“. Seveda ni tega kriv pevski zbor, ampak diakon, po katerem so se morali pevci ravnati. Po blagoslovu peli so Foersterjev „Laudate“. In če še pristavim, da so peli med darovanjem (ofrom) Seydlerjevo „Neskončna slava“ in Pogačnikovo „Sladko mi kipi srce“, mislim, da sem omenil zelo vse točke.

Ako hočemo sedaj le nekoliko površno oceniti letošnji dve produkciji, moramo reči, da ste se izvršili v čast vipavskim cecilijancem. Vtis, kateri je napravilo petje na poslušalca, bil je dovoljen. Kreпки moški glasovi so se kaj mogočno glasili po prostorni ložki cerkvi. Le škoda, da niso pevci nekoliko bolj pazili na znamenja; duhovitega „piano“ bilo je pač malo slišati. Gledé maše same mislim, da se jim je bolje posrečila Pogačnikova nego Schweitzerjeva. Pri Pogačnikovi maši bil je hitri tempo na svojem mestu, ker je maša sama na nekaterih mestih res nekoliko premalo živahna. Pri Schweitzerjevi op. 11. pa se mi je zdel tempo prehit. — Kaj veličastno glasilo se je tudi koralno petje. Morda je bilo letos še nekoliko preveč enakomerno, ali upati je, da se bodo pevci kmalu tudi koralu do dobra privadili. Vsa čast vipavskemu g. organistu, kateri se s toliko požrtvalnostjo trudi za zboljšanje koralnega petja!

Res je, da je bilo opaziti tu pa tam še katero pomanjkljivost; ali pomisliti je treba, 1. da se je letos prvič kaj takega poskušalo in 2., da so imeli vipavski in šturski pevci za Veliki Šmaren le dve, za Mali Šmaren pa celò le eno glavno poskušnjo. Vendar vspeh petja bil je dovoljen, kajti ljudem je petje ugajalo in gotovo se je že zdaj marsikdo pričel, da cecilijansko petje ni tako dolgočasno in pusto, kakor se navadno misli.

Bog daj, da bi se v prihodnje pridružili vrlim Vipavcem in Šturcem še drugi okoličani, katerim je Bog dal tudi čvrsta grla in veselje do lepega petja. Vspeh bode gotovo še mnogo sijajnejši!

F. F.—č.

Razne reči.

— † Francišek Hruška, skladatelj in vodja cerkv. zbora v Mladi Boleslavi na Češkem, je v najlepšem cvetu moške moči, 43 let star, previden s sv. zakramenti za umirajoč, po kratki bolezni umrl dne 3. avgusta 1889. Jako nadarjeni glasbar, neutrudljivi skladatelj in iskreni reformator stal je v prvi vrsti „Obecné Jednoty Cyrillské“ do posled-

njega zdiha. Zato pa društvo po pravici žaluje nad njegovo smertjo. R. Hruška je bil od l. 1874 korni vodja v mladi Boleslavi, kjer je v kratkem času dveh let popolnem propadlo cerkv. glasbo tako povzdignil, da mu je mestni urad radi tega pohvalno pismo poslal. Mil. škof Litomeriški pa mu je za njegov obilni trud na cerkv. glasbenem polji podaril dragocen prstan. Omenimo iz med mnogih cerkv. skladb r. Hruške le nekatere maše: Missa Velehradensis op. 15. 4 glasna, Missa de Beata op. 16, M. choralis, op. 18, M. in hon. h. Joannis Nepomuceni op. 8., M. super C. F. „Narodil se Kristus Pán.“ op. 7. (rokopis), M. in hon. s. Laurentii, op. 17., M. in hon. s. Caroli Boromaei, M. „Gaudemus omnes“ op. 19. M. in hon. Ss. Nominis Jesu op. 14 (pril. k Musica sacra 1886), M. „Ecce Dominus veniet“, op. 10. — in še mnogo drugih. Poleg maš je zložil lepo število metetov. Skladbe kažejo živo fantazijo, dovršeno tehniko in pravega cerkvenega duha. — Zpév andělu doprovodiž jej do ráje nebeského! — R. J. P.

— Nj. Emin. kardinal Dominik Agostini, patriarh beneški je dné 21. avg. t. l. razposlal pastirski list o napravi cerkveno-glasbene šole (schola cantorum) pri sv. Marku v Benetkah. G. kardinal pripoznava propad cerkv. glasbe v Italiji in prav zato, da se zopet povzdigne do svojega smotra, naj se ustanovi pavska šola. V to svrhu se ima takoj še to jesen odpreti posebno semenišče za mlade pevce-dečke od 8 — 12 let. Za letos se bode sprejelo samo 20 dečkov iz poštenih rodbin. Pod posebnim vodjem bodo se versko-nravno vzgojevali, po starosti in zmožnosti ljudske ali gimnazijske šole obiskovali in po najbolj izkušeni pravilih v cerkveni glasbi izobraževali. Poleg šole za dečke se ima ustanoviti tudi šola za odrasčene tenoriste in basiste. In kadar se bodo le-ti toliko izšolali, da bodo v resnici zaslužili ime „pevca“, potem se bodo privzeli k pevskega osobju pri sv. Marku. Za vodjo (Maestro Direttore) cele šole je izbran g. Ivan Tebalđini iz Brescie, kateri je pred kratkem cerkv.-glasbeno šolo v Regensburgu z odliko dovršil in je bil prej vrednik cerkv.-glasbenega lista „Musica sacra“ v Milanu.

— Še drugo veselo novico imamo iz Italije sporočiti. Potreba, da se mora ondi cerkv.-glasba reformirati, se vedno bolj čuti. V Brixen, kjer je od 10. — 12. sept. nemško Cecil. društvo zborovalo, je bilo prišlo nad 60 italijanskih udeležencev, kateri so bili pri vsih glasbenih predavanjih, govorih in obravnava navzoči in so se za vse živo zanimali. Niso pa bili le zadovoljni, marveč tudi navdušeni od vsega, kar so slišali. Na vabilo P. De Santi-ja (iz Rima) zbrali so se Italijani v kn. šk. semenišči k posvetovanju in spenili, da se je takoj snide v Soave pri Veroni kongres Italijanov, h kateremu se povabi tudi vodja Dr. Haberl iz Regensburga. Pri tem kongresu se bode izdatno sklepalo in resnobno delo reforme v smislu Brixenskega zbora pričelo. „Fides ex auditu,“ se more tudi tu reči: Italijani so slišali in se prepričali. Naj bi le tudi po tem prepričanji sveže in srčno delali!

Oglasnik.

Orgeljski odmevi. Zbirka prediger in poiger za orgle ali harmonij. Za porabo v cerkvi, šoli in na domu. Zložil in visokorodnemu gospodu Antonu Klodiču vit. Sabladoskemu, c. kr. dež. šolsk. nadzorniku poklonil Danilo Fajgelj, op. 40, cena 1. glđ. V Ljubljani. Založil Fr. Govekar, nadučitelj (v Šiški), natisnili Blaznikovi nasledniki. V 4 oddelkih nam podaja hvalno znani cecilijanski naš skladatelj 180 kratkih in daljših prediger, mediger in poiger, deloma fugiranih, in sicer 40 v štirih prvotnih cerkvenih tonih, ostale pa v naših dur- in moltonih. Gospod skladatelj je izdal uže precejšno število dobrih skladb za orgle, katere smo brez izjeme radi pohvalili in vsem organistom vro priporočili, a najbolj praktično zdi se nam le-to delo, ker ima mnogo raznovrstnega in izbornega gradiva; vse teče gladko, nič ni prisiljeno, nikjer nepotrebnih težav. Tudi uprava je lična, note lepo autografované. Večkrat smo v duhu obžalovali, da ni prisojen gospodu Fajgelju ugodnejši in primernejši delokrog v kakem večjem mestu. Orglavci, sežite po tem novem delu in podpirajte domačo glasbeno literaturo!

 Tajniško „Cecil. društva“ najuljudnejše prosi zaostale udnine; opravništvo „Cerkv. Glasbenika“ pa zaostale naročnine.

Pridana je listu 10. števil prilog.

Odgovorni vrednik lista **Janez Gnjezda**. — Odgovorni vrednik glasb. priloge **Anton Foerster**.
Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.